

UDK 821.163.4'373.423:821.163.4'373.22(497.16)

Preliminarno saopštenje

Vukić PULEVIĆ (Podgorica)

HOMONIMI U FITONIMIJI I FITOTOPONIMIJI CRNE GORE

Previše zakašnjeli rad na sabiranju crnogorske fitonimije i izradi botaničkoga rječnika prate mnoge teškoće, a najsloženije su one koje se tiču rježavanja zamršenih homonimskih i sinonimskih problema. Brojna fitohomonimija uzrokovana je realnim dijalekatskim specifičnostima pojedinih crnogorskih govora, na jednoj strani, a na drugoj - nastajala je i zbog previše stihijnog i nekritičkog „pozajmljivanja“ naziva biljaka iz drugih jezika, najnovijim „krštavanjem“ vrsta po analogiji te kalkovanjem. U ovome prilogu, na uzorku od 13 karakterističnih primjera, izučavaju se problemi homonimije metodom upoređivanja rasprostranjenja biljnih vrsta s arealima narodnih naziva i toponima motivisanih tim nazivima.

Ključne riječi: *fitonimija, fitotoponimija, homonimija, crnogorski jezik*

KUKURIJEK. U mediteranskome i submediteranskome području Crne Gore narodni naziv *kukururijek* veže se za vrstu *Papaver rhoeas* L. (fam. *Papaveraceae*), koju karakterišu veliki i izrazito plavocrveni cvjetovi. U narodu postoji izreka „crven kao kukurijek“. U severnome dijelu Crne Gore *kukurijek* je naziv za vrste iz roda *Helleborus* L. (fam. *Ranunculaceae*). Imaju izrazite zelene cvjetove i plodove (*H. odoratus* W. K. i *H. multifidus* Vis.), ili s malim prelivom purpurne boje (*H. purpurascens* W. K.). Homonimija se prenosi i na toponime. U severnoj Crnoj Gori zabilježeni su fitotoponimi: Kukurijekova dolina (u selu Goranjsko - Piva) i Kukurijek dolina (selo Kovčice - Durmitor). U oba slučaja nazivi toponima vežu se za neku od vrsta iz roda *Helleborus*. U Zagaraču (Katunska nahija), u selu Lazarov Krst, postoji toponim Kukurijek, pa ukoliko se radi o fitonimiskome apelativu, a ne o kakvoj onomatopeskoj motivaciji, njega treba povezati s vrstom *Papaver rhoeas*. (PULEVIĆ V. & SAMARDŽIĆ N. 2003:278; PULEVIĆ V. 2010:566).

RAKITA. U crnogorskoj fitonimiji naziv *rakita* ima jako izražen homonimni status. U jednome slučaju ime se odnosi na vrstu *Vitex agnus castus* L. (fam. *Verbenaceae*), koja naseljava priobalno područje u donjem dijelu sliva rijeke Morače (od Bioča do ušća), obalni dio Skadarskoga jezera i neka staništa uz obalu mora. U drugome slučaju naziv *rakita* veže se za nekoliko vrste iz roda vrba *Salix* L. (najčešće za *S. purpurea* L. i *S. caprea* L.) (fam. *Salicaceae*). PULEVIĆ V. & SAMARDŽIĆ N. 2003:404-405 i PULEVIĆ V. 2010:581 zabilježili su u Crnoj Gori 50 fitonimskih toponima oblika: Rakita, Rakite, Guste rakite, Rakitova lokva, Rakitnik, Rakitov do, Rakitovac i dr. Svi lokaliteti toga oblika koji se nalaze u arealu vrste *Vitex agnus castus* nazvani su po toj biljci, kao npr. Rakite (u Godinju - Crmnica) i Rakitice (u Ponarima - Zeta) i dr. Toponimi istoga imena iz srednjega i ševernoga dijela Crne Gore motivisani su narodnim nazivima vrsta iz roda *Salix*. Među njima ima i makrotoponima po kojima se zovu sela i naselja: Rakita (selo kod Slijepač Mosta - Bijelo Polje), Rakita (selo kod Rađevca - Pljevlja), Pod Rakitom (seoce u Cucama - Katunska nahija). Ima dosta toponima s fitonimskom osnovom *rakita*, koji imenuju izvore, potoke, bare i sl., jer su to upravo staništa koja ekološki pogoduju vrbama. Da bi se ti izraziti homonimni problemi rasvijetlili i arealski razgraničili (prema rasprostiranju biljnih vrsta koje nose isto ime), neophodno je izvršiti precizna terenska istraživanja. Kako je moguć fitogeografski kontakt biljaka i miješanje njihovih staništa, tako je moguće i miješanje naziva. Takođe treba na terenskim istraživanjima utvrditi da li se naziv *rakita* nmože odnositi i na neki treći biljni rod ili vrstu ili, možda, na neku nefitonimsku kategoriju.

KOSTRIKA. Naziv *kostrika* u Crnoj Gori uobičajen je za vrstu *Ruscus aculeatus* L. To potvrđuju i brojni toponimi čiji se areal poklapa s prostiranjem vrste: Kostrike, Kostrikov brijeg, Kostrikovi krši, Kostrikovice i dr. (PULEVIĆ V. & SAMARDŽIĆ N. 2003:351-352). Međutim, fitonim *kostrika* u govoru Njeguša označava vrstu *Sesleria robusta* Schot. (fam. *Poaceae*) (ČIRGIĆ A. 2009:109, PULEVIĆ V. 2009: 77), koja naseljava vrhove Lovćena iznad 1400 m. S te osnove treba tumačiti i semantiku toponima s Njeguša i Lovćena, npr. Kostrike, na putu Krstac - Ivanova korita. Istraživanje toga tipičnog homonimnog problema treba nastaviti, i to kroz neposrednu saradnu s pouzdanim informatorima koji dobro poznaju stanje na terenu. Treba ustanoviti da li se naziv *kostrika* i na drugim prostorima Katunske nahije odnosi na vrstu *Sesleria robusta*. Za područje Hrvatske GILIĆ S. 2004:25 zabilježio je nazive: *kostrika*, *dvoklasičasta kostrika*, *modrozeleni kostrika*, *obična kostrika*, *perasta kostrika*, *kostrika raščica*, *razgranjena kostrika* i *šumska kostrika*, koje je stavio uz rod *Brachypodium*, kao i za pet vrsta toga roda. Sigurno je da ovde ima i tzv. „krštavanja“, tj. da naziv *kostrika* stoji uz neku od u Hrvatskoj najpoznatijih vrsta roda *Brachypodium*, a da su ostala imena iz nje izvedena.

Ono što je zajedničko s problemom iz Crne Gore jeste to što i „lovćenska“ *Sesleria robusta* i „hrvatski“ *Brachypodium* pripadaju istoj familiji trava - *Poaceae*, koje su donekle slične (PULEVIĆ V. 2009:3:77).

BRŠLJAN, BRŠTAN. Radi se o uobičajenim nazivima za poznatu drvenastu i zimzelenu puzavicu *Hedera helix* L. (fam. *Araliaceae*). Naročito je čest naziv *bršljan*. PULEVIĆ V. & SAMARDŽIĆ N. 2003:63-65 zabilježili su za Crnu Goru preko 70 toponima s osnovom *bršljan* i *brštan*, kao npr.: Bršljan, Bršljanica, Bršljanov krš, Bršljanova greda, Gornje Bršljanice, Brštan, Brštani, Brštanica, Podbrštanku, Brštanove rupe, Brštansko ždrijelo i dr. Zapisani su i lokaliteti tipa: Brštavi doli, Bršteva glava, Brštevaca i dr. Da se i tu radi o tipičnoj homonimiji šedoči fitonim *bršljan* koji se veže za zeljastu štitaricu *Heracleum sphondylium* L. (fam. *Umbelliferae*), a koji je za područje Pive prvo zabilježio botaničar V. Blečić (prema. SIMONOVIĆ D. 1959:226), a potom potvrdili i drugi izvori. Precizan opis fitonima i biljke *bršljan* za selo Smriječno u Pivi dao je DADIĆ B. 2004:26: „Osobito po udutu Bare, ali i po Papratištima, Dubravama, Blizuradu, i to na boljim parcelama sa dosta debelice i humusa, raste snažna biljka, šuplje prave stabljike visoke do dva metra, sa bijelim štitastim cvastima koja se ovdje zove bršljan. Ali to, naravno, nije onaj bršljan koji se, kao zimzelen, pentra uz drveće, koje je toliko često oko Zete po Bjelopavlićima. Ovo što se u Smriječnu zove bršljan u nekim drugim krajevima zove se medveđi dlan ili mečja šapa (*Heracleum sphondylium* L.)“. Naziv *bršljan* iz Pive potvrdili su informatori: M. Tijanić, D. Kecojević i Žulović. Zanimljiv je podatak da se i u nekim selima iz okoline Plava i Gusinja naziv *bršljan* veže za vrstu *Heracleum sphondylium* L., što upućuje na pretpostavku da fitonim ima znatno šire rasprostranjenje. Da su ti problemi mnogo složeniji, opominju nas toponimi: Brštevaca, Brštin, Bršteva glava i sl., koji se mogu u nekim slučajevima vezati za *brst* i *brstiti*, koji označavaju način ishrane stoke mladim izbojcima, pupoljcima i lišćem nekih drvenastih vrsta.

PELIM, PELIN. O tim fitonimima, njihovome potiskivanju iz crnogorske leksike, kao i o zamjeni s uvezenim nazivima *žalfija* i *kadulja*, pisano je u nekoloko navrata (PULEVIĆ V. 2003:227-245 & 2009:70-71). Zato ćemo ovde ukazati samo na neke homoninske probleme vezane za fitonime *pelim* i *pelin*, kao i na brojne toponime s tom oznakom. U mediteranskome i submediteranskome području Crne Gore, kao i u nekim toplijim klimatskim oazama prema ševeru države (kanjon Pive, u blizini Šavnika, Konjuhe u Vasojevićima) zastupljena je aromatična i medonosna vrsta *Salvia officinalis* L. (fam. *Lamiaceae*) poznata pod narodnim nazivima *pelim* i *pelin*. Ta imena su potvrđena i u preko 70 toponima oblika: Pelinovo, Pelinovica, Pelinja, Pelimov ober, Pelim, Pelimova glavica i dr. Areal tih toponima poklapa se s arealom vrste *Salvia officinalis*, čime je i potvrđena semantika naziva. Homonimiju u tome slučaju otvaraju nazivi *pelin* i *pelim*, koji se u pretplaninskome i pla-

ninskome području Crne Gore odnose na vrstu *Artemisia absinthium* L. (fam. *Compositae*), zato status homonima imaju i nekoliko toponima iz planinskoga područja Goliye i Pive (Pelinov do, Pelinovac, Pelinova vlaka, Pelinove grede i dr.). Na kraju, i ovde je moguće postaviti dilemu: da li svi toponimi iz planinskoga područja označavaju staništa vrste *Artemisia absinthium*, ili se pak homonim može vezati za neku drugu vrstu iz istoga roda? Samo se na terenu može razjasniti odnos areala fitonima, fitotoponima i samih biljnih vrsta, za koje su vezani nazivi *pelin* i *pelin*, a time riješiti i homonimni problemi.

KALOPER. Homonimiju toga naziva prikazao je PULEVIĆ V. 2003:235-236, upoređujući stavove nekoliko autora. U nekim slučajevima naziv *kaloper* veže se za vrstu *Salvia officinalis* L. (fam. *Lamiaceae*), a u nekim za za *Iris reichenbachii* Heuff., ili pak za vrste iz roda *Narcissus* L. Pominje se i kultivisana biljka *Tanacetum balsamita* L. PULEVIĆ V. 2003:236 na kraju izvodi neodređeno opredjeljenje: „Na osnovu navedenih primjera mogao bi se izvesti zaključak (ili bolje reći pretpostavka): da fitonim *kaloper* u najviše slučajeva pretpostavlja neku kultivisanu biljku (vjerovatno *Tanacetum balsamita* L.), a da se kao homonim može odnositi na *Salvia officinalis* L. (na primjeru toponima Kaloper u Gahovu) i na neke vrste iz roda *Iris* L. (primjer iz Pive)“. Navedeni podaci i nedoumice oslonjeni su na literaturne izvore koje zamučuje problem homonimije, i oni se mogu razjasniti samo na osnovu preciznih terenskih istraživanja.

SILJEVINA, SILJ. Na osnovu literaturnih izvora i fitotoponomastičkih istraživanja PULEVIĆ V. 2001:127-135 smatra da se fitonimi *siljevina* i *silj* odnose na vrstu *Laserpitium siler* L. (fam. *Umbelliferae*). To potvrđuju i nazivi 70 lokaliteta oblika: Siljevica, Siljevik, Siljevi do, Siljevo osoje, Siljevac, Siljev nugo, Siljev vrh, Siljevina i dr. Međutim, i ovde se mogu otvarati problemi homonimije, time što se u nekim slučajevima nazivi *siljevina* i *silj* vežu i za vrstu *Peucedanum longifolium* W. K., koja takođe pripada istoj porodici *Umbelliferae*. O tome postoji zapis beogradskih fitofarmaceuta (ĆOROVIĆ & al. 1976:43-54) koji su izučavali anatomsku i hemijsku građu vreste *Peucedanum longifolium* s planine Orjen. Ovde se, u svakom slučaju, otvara pitanje: da li su pomenuti autori nazive *silj* i *siljevina* preuzeli iz srpske fitonimije, ili su ih pak dobili od informatora iz Crne Gore (ili konkretnije s Orjena)? Logičnija je prva pretpostavka. I taj fitonimski problem treba provjeriti na terenskim istraživanjima.

OMAN. Mala je mogućnost da taj fitonim može imati homonimni karakter, pošto se naziv uglavnom odnosi na vrstu *Inula helenium* L. (fam. *Compositae*), koja je jasno prepoznatljiva u narodu. U literaturi susjednih zemalja za tu biljku srijeću se i brojni drugi nazivi, od kojih izdvajamo dva: *beli oman* (SIMONOVIC D. 1959:246) i *pitomi oman* (ŠULEK B. 1879:525). Potvrdu

naziva *oman* za područje Pive daje GAGOVIĆ S. 2004:174: „*oman* - (l. *Inula helenium*) biljka sa jakom apotropejskom moći čij se korijen ušiva djeci u pojas, konjima u ham, stoci se daje u so i sl.; upotrebljava se kao čaj protiv kašlja, pantljičare, svraba...“. Mogućnost homonimije fitonima *oman* može se donekle pretpostaviti preko toponima s tom osnovom, koji su u Crnoj Gori česti, kao: Oman do, Omanice, Omanička gora, Omanički potok, Omanov brijeg, Omanov laz, Omanovac, Omanski laz, Omanski pod. Velika je vjerovatnoća da se većina takvih toponima odnosi na pomenutu vrstu *Inula helenium*, ali ipak i uz određenu mogućnost da se neki od lokaliteta imenom oslanja na markantnu vrstu *Telekia speciosa* Baumg. (takođe iz fam. *Compositae*). U literaturi se za nju bilježi ime *crni oman* (SIMONOVIĆ D. 1959:463 & ŠULEK B. 1879:557). Visinom, velikim listovima i izrazitim krupnim glavičastim cvastima ostavlja jak vizuelni utisak na vlažnim staništima i uz potoke, u pretplaninskome i planinskome području Crne Gore.

KAĆUN. Homonimna značenja toga naziva izučio je i objasnio PULEVIĆ V. 2005:88. Prvi je problem otvorio KARADŽIĆ STEF. V. 1852:266, s ispravnim zapisom da ta biljka „u zemlji ima *kaćunice* (koliko puščano zrno), koje djeca kopaju i jedu“, ali je preko latinskog naziva dao protivrječnu identifikaciju. Kao nebotaničar on se „zapleo“ u homonimiji. Nakon rasvjetljavanja problema može se zaključiti da se naziv *kaćun* u Crnoj Gori najčešće odnosi na vrste iz roda *Crocus* L. (fam. *Iridaceae*), kojih u crnogorskoj flori ima šest vrsta. Uz to, naziv *kaćun* u nekim krajevima Crne Gore veže se za vrste iz roda *Colchicum* (fam. *Colchicaceae*), za koje postoje još i nazivi *mrazovac*, *vranji luk* i dr. Naziv *kaćun* stoji još i uz vrste roda *Orchis* L. (fam. *Orchidaceae*), za koje u Crnoj Gori postoje domaći nazivi *brnđua* i *brnđuva*. U tome slučaju problemi homonimije veoma su ispreplijetani s problemima sinonimije, kod koje je teško razgraničiti koji su nazivi prioritetni, zapravo, koji su nazivi domaći - crnogorski, a koji su unešeni preko udžbeničke i botaničke literature, na prvome mjestu preko fitofarmakoloških knjiga i uputstava.

IVA. Fitonim *iva* prvenstveno treba vezati za vrstu vrbe *Salix caprea* L. (fam. *Salicaceae*), koja u Crnoj Gori ima široko rasprostranjenje u šumama pretplaninskoga pojasa. Za nju su u susjednim regionima zapisana i imena *planinska iva* i *prava iva*. Naziv *iva* stoji i uz neke druge srodne vrste, kao što *Salix cinerea* L., i *Salix purpurea* L., koje su takođe zastupljene u flori Crne Gore. PULEVIĆ V. & SAMARDŽIĆ N. 2003:166-167 navode 73 toponima, u koje je moguće upleten homonimni karakter apelativa *iva*. Takvi su: Iva, Ive, Ivenjak, Ivić, Ivlje, Ivova dolina, Ivovik, Ravni ivovik, Ivovo razdolje i dr. Sudeći po geografskome položaju lokaliteta, ekološkim prilikama i karakteru staništa, većina tih toponima motivisana je nazivom *iva*, vezanim za vrstu *Salix caprea*. Međutim, naziv *iva* i *trava iva* veže se i za jednu zeljastu biljku - *Teucrium montanum* L. (fam. *Labiatae*), veoma poznatu u narodnoj

medicini. U Crnoj Gori ima široko rasprostranjenje. Homonimnost naziva *iva* usložnjava se i time što je vezano i za druge biljke, npr. *Ajuga chamaepitys*, *A. iva* i dr. Neki toponimski primjeri mogu imati i antroponimsku motivaciju, kao što je, na primjer, toponim Ivovo razdolje, koje se može objašnjavati na dva načina: da naziv dolazi po biljci *iva*, ili pak po nekom vlasniku čije je ime *Ivo*. Ovđe je akcenat najbitniji za identifikaciju apelativa, ali ga je nemoguće odrediti kad se naziv uzima iz literature, s topografskih karata ili na kakav drugi posredni način. Najkvalitetniji su podaci koji se dobiju na terenu, od relevantnih informatora.

PIPUN, DINJA, LUBENICA. U tradicionalnoj crnogorskoj poljoprivedi, i u crnogorskome jeziku, fitonimi *pipun* i *dinja* imali su jasan floristički identitet. *Pipun* je narodni naziv za vrstu *Cucumis melo* L. (fam. *Cucurbitaceae*), a po tumačenju LIPOVAC-RADULOVIĆ V. 1981:265, naziv potiče od latinskoga *pepone* i talijanskoga *popone* (=melone). Naziv *dinja* u Crnoj Gori isključivo se odnosi na vrstu *Citrullus vulgaris* Chrad. (fam. *Cucurbitaceae*). Kao šedočanstvo o tome fitonimu ostali su brojni toponima tipa Dinjak i Dinjište. Vremenom je u crnogorski jezik uvezen naziv *lubenica*, a prvobitno ime *dinja* zadržano je samo u predjelima đe se ta biljka uzgaja (Zeta, Bjelopavlići i dr.), ili ga izgovaraju starije osobe koje su to ime zadržale u memoriji, kao uspomenu. U najnovije vrijeme došlo je do još jedne zamjene koja izaziva velike nedoumice i zabune u govornim i pisanim komunikacijama. Umjesto imena *pipun* sve više se odomaćuje i uvezeni fitonim *dinja*, i to u svim komunikacijama: u svakodnevnome govoru, medijima, udžbenicima, trgovini i dr. Tako umjesto nekadašnjih *pipun* i *dinja*, sad preovladava *dinja* i *lubenica*. U tako nastaloj zbrci nije moguće razlučiti što su izvorni domaći nazivi, što homonimi, a što sinonimi. Jedno je sasvim jasno: u crnogorskoj onomastici nazivi *pipun* i *dinja* ne mogu biti sinonimi jer se radi o dvijema odvojenim vrstama uzgajanih biljaka. Toj tvrdnji u prilog idu latinski i talijanski nazivi *pepone* i *popone* koji se odnose na vrstu *Cucumis melo* L., odakle je i izveden crnogorski naziv *pipun*. Taj problem je izučio i protumačio PULEVIĆ V. 2010:538.

ZELJE, VELJE ZELJE i dr. U crnogorskoj fitonimiji naziv *zelje* veže se za više divljih i uzgajanih vrsta. Uglavnom se radi o zeljastim jestivim biljkama od čijih se listova pripremaju variva i pite. U velikome dijelu Crne Gore (Donja i Gornja Morača, Mojkovac, Uskoci, Drobnjak, Piva i dr.) *zelje* je naziv za koprivu (*Urtica* L.). Kulna je biljka, što potvrđuju anegdote i narodna prišćenja, kao npr.: *Pomrli bismo od gladi, da nijesmo zelje brali* (VUJIĆ M. 1995:46). Ili: *Skuvala e zelje pa smo ga jeli s varenikom* (STANIĆ M. 1990:271). U Pivi *zelje* je naziv i za štir, a u selu Trepča (Vasojevići) po tim imenom informator označava biljku čiji su „listovi široki i u većem broju idu iz zemlje, oće će je pitomo. Spašavala je Vasojeviće za vrijeme ratova“. U Cr-

nogorskome primorju i zaleđu (Crmnica, Cetinje, Katunska nahija i dr.) naziv *zelje* se veže za uzgajane vrste iz roda kupusa (bijeli kupus i raštan, *Brassica* (L.) koch.). Za tzv. bijeli kupus postoji naziv *glavato zelje*. Zaslužuje veću pažnju fitonim *velje zelje* koji je KARADŽIĆ STEF. V. 1852:57 prikazao kao „nekakva trava, od koje bi se čovjek mogao opiti, Art Pflanze, herbae genus“. SIMONOVIC D. 1959:273 Karadžićev fitonim „**velje zelje** (vuk)“ identifikuje s rodом *Ligusticum* L., uz napomenu: „Velje zelje je zapisano pod L. Seg.“. Za vrstu *Ligusticum seguieri* Koch. PANČIĆ J. 1875:36 je zapisao narodno ime: „indigenis sub nomine 'velje zelje' remedium popolare laudatum“. Naziv „velje zelje (SAN)“ SIMONOVIC D. 1959:62 & 531 stavlja i uz vrstu *Atropa belladonna* L., koja sadrži dosta dejstvujućih alkaloida, te bi se i na nju mogao odnositi Karadžićev zapis „od koje bi se čovjek mogao opiti“. Treba otvoriti mogućnost da je Karadžić i tu zapao u homonimsku zamku - tako što je fitonimu *velje zelje* iz Crne Gore pripisao legendu istovjetnoga naziva za vrstu *Atropa belladonna* L. iz nekog drugog južnoslovenskoga dijalekta. PULEVIĆ V. & SAMARDŽIĆ N. 2003:520-521 zabilježili su više toponima: Velje zelje, Malo zelje, Zeljeni, Zeljevište i dr., koji u ovom slučaju teško mogu uputiti na konkretnu biljku po kojoj bi se ti toponimi mogli nazvati, zbog velike homonimnosti fitonima *zelje*.

ZANOVIJET, ZANOVET. U Crnoj Gori pomenuti nazivi vezani su za monotipski rod i vrstu *Petteria ramentacea* (Sieb.) Presl. (Fam. *Papilionaceae*). To potvrđuje i 45 toponima koje su PULEVIĆ V. & SAMARDŽIĆ N. 2003:514-515 zabilježili u Crnoj Gori, kao što su: Zanoveće, Zanovetna dola, Zanovetne lake, Zanovetni krš, Zanovetnica, Zanovijet, Zanovijetni brijeg, Zanovijetni do i dr. Ijekavski oblici u ovome slučaju nastali su sekundarno. U savremenoj narodnoj nomenklaturi provlače se nazivi *zanovijet* i *zanovet* i za nekolike vrste iz srodnoga roda *Cytisus* L. (*C. nigricans* L., *C. austriacus* L.). Međutim, tu je riječ o sekundarnoj homonimiji, koju je proizveo KARADŽIĆ STEF. V. 1852:186, ne shvativši promjenu sistematskoga i nomenklaturnog statusa vrste *Petteria ramentacea*, čiji je prvobitni naziv bio *Cytisus ramentaceus* Sieb. Tako su nazivi *zanovijet* i *zanovet* dobili status homonima: kao primarno ime uz vrstu *Petteria ramentacea* i kao „stečeni“ naziv uz vrste roda *Cytisus*. Kako se SIMONOVIC D. 1959:159 „poveo“ za Karadžićevim autoritetom, to je previdio i njegove omaške i nekritički prenio nazive koje je trebalo revidirati. Tako je i proizvedena homonimija, koju je zbog poodmakloga vremena nemoguće ispraviti. Iscrpnije o tome problem piše PULEVIĆ V. 2000:55-65 & 2005:116.

Literatura

- ĆOROVIĆ M., STJEPANOVIĆ L., PAVLOVIĆ S. & KLAJN E. 1976: Prilog proučavanju odlika anatomske građe organa siljevine ili devesilja - *Peucedanum longifolium* W. et K. s planine Orjen, s osvrtom na količinu kumarina i etarskog ulja. Glasn. Prirod. Muz. B(31):43-54. Beograd.
- ČIRGIĆ A. 2009: Rječnik njeguškoga govora. Matica crnogorska - Biblioteka Crnogorski jezik. Cetinje - Podgorica.
- GAGOVIĆ S. 2004: Iz leksike Pive (selo Bezube). SANU - Srpski dijalekt. zbornik, Knj. LI, str. 1-312. Beograd.
- GILIĆ S. 2004: Rječnik bilja. Rijeka.
- IPLB (=Institut za proučavanje lekovitog bilja. Beograd) 1966: Elaborat o proučavanju lekovitog bilja na području Prokletija i Komova. Beograd.
- KARADŽIĆ STEF. V. 1852: Srpski rječnik. Beč. (Reprint: „NOLIT“, 1972. Beograd).
- LIPOVAC-RADULOVIĆ V. 1981: Romanizmi u Crnoj Gori - jugoistočni dio Boke Kotorske. Cetinje - Titograd.
- LIPOVAC-RADULOVIĆ V. 1997: Romanizmi u Crnoj Gori - Budva i Paštrovići. Novi Sad.
- PULEVIĆ V.: 1998: Kratak osvrt na fitonime i zoonime u crnogorskoj toponimiji. (Jezici kao kulturni identiteti) - Zbornik radova PENa, str. 127-135. Podgorica.
- PULEVIĆ V. 2000: Prvenci u flori Crne Gore. DANU - Doclea, 3:127-135. Podgorica.
- PULEVIĆ V. 2001: Fitonimi *silj* i *siljevina* u toponimiji Crne Gore. DANU - Doclea, 3:127-135. Podgorica.
- PULEVIĆ V. 2003: Fitonimi *pelin*, *pelim* i *kaloper* u toponimiji Crne Gore. DANU - Doclea, 4:227-145. Podgorica.
- PULEVIĆ V. 2005: O fitonimima iz Crne Gore u Karadžićevom Srpskom rječniku. Naučni skup Vuk Karadžić i Crnogorci. Zbornik radova. Institut za crnogorski jezik i jezikoslovlje. Cetinje, str. 77-122.
- PULEVIĆ V. 2009: Osvrt na probleme crnogorske fitonimije. Lingua Montenegrina, 3:65-80. Cetinje.
- PULEVIĆ V. 2010: Prva dopuna fitotoponimiji i zootoponimiji Crne Gore. Lingua Montenegrina, 5:537-597. Cetinje.
- PULEVIĆ V. 2010: Građa za poljoprivrednu fitonimiju Crne Gore. Lingua Montenegrina, 6:487-578. Cetinje.
- PULEVIĆ V. & SAMARDŽIĆ N. 2003: Fitonimi i zoonimi u toponimiji Crne Gore. DANU - Posebna izdanja. Podgorica.

- SIMONOVIĆ D. 1959: Botanički rečnik imena biljaka. SANU - Posebna izdanja, Knj. CCCXVIII. Institut za srpskohrvatski jezik, Knj. 3. Beograd.
- STANIĆ M. 1990: Uskočki rečnik, Knj. 1. Naučna knjiga. Beograd.
- STANIĆ M. 1991: Uskočki rečnik, Knj. 2. Naučna knjiga. Beograd.
- ŠULEK B. 1879: Jugoslavenski imenik bilja. Zagreb.
- TADIĆ B. 2004: Smriječno - selo u Pivi. Cetinje.
- VUJIČIĆ M. 1995: Rječnik govora Prošćenja kod Mojkovca. CANU - Posebna izdanja, 29(6). Podgorica.

Vukić PULEVIĆ

HOMONYMS IN PHYTONYMY AND PHYTOTOPONYMY OF MONTENEGRO

The work on collecting Montenegrin phytonymy and preparing the botanical dictionary is followed by many difficulties, the most complex of which are those related to resolving the complex issues concerning homonyms and synonyms. The numerous phytohomonymy is caused by the specifics of individual Montenegrin dialects, on the one hand, and was created because of excessive and uncritical “borrowing” of the names of plants from other languages, on the other. In this paper, on a sample of 13 typical examples, the problems of homonymy are studied.

Key words: *phytonymy, phytotoponymy, homonymy, Montenegrin language*